

Revisorerna

2023-06-13

Till: Arbetsmarknads- och socialnämnden, äldre- och omsorgsnämnden,
Tyresö Bostäder AB

För kännedom: Kommunfullmäktige

Granskning av interna kontroller för att upptäcka, förhindra och utreda välfärdsbrottslighet

EY har på uppdrag av oss revisorer i Tyresö kommun genomfört en granskning med syftet att bedöma om det finns en god intern kontroll för att förebygga, upptäcka och utreda välfärdsbrott och oegentligheter i verksamheterna. Den sammanfattade bedömningen är att arbetsmarknads- och socialnämnden, äldre- och omsorgsnämnden samt Tyresö Bostäder AB inte i tillräcklig grad har säkerställt en sådan intern kontroll.

Vi ser positivt på att Tyresö kommun genom ett av kommunfullmäktige politiskt uppdrag prioriterar att stärka sin förmåga att upptäcka och förhindra välfärdsbrott. Uppdraget har inte omsatts i politiska mål eller prioriteringar i de granskade nämnderna eller i Tyresö Bostäders styrelse, men på förvaltningsnivå pågår flera initiativ inom området. Det är av stor vikt att dessa genomförs för att ge effekter på kommunens förmåga och möjlighet att motverka välfärdsbrottslighet. I granskningen uppmärksammar vi att Tyresö Bostäder beaktar risken för välfärdsbrott och oegentligheter i sin riskanalys. Nämndernas riskhanteringsplaner berör delvis området men kan utvecklas med tydligare analyser och åtgärder mot välfärdsbrottslighet för att bättre tillvarata uppdraget från kommunfullmäktige. Uppföljningen och återrapporteringen av välfärdsbrott och oegentligheter till nämnderna och styrelse behöver förstärkas för att kunna tillse nödvändiga åtgärder.

Det finns riktlinjer för hur misstanke om välfärdsbrott ska utredas inom enheten för ekonomiskt bistånd. Däremot utreder och beslutar socialsekreterare självständigt beslut om ekonomiskt bistånd utan kollegial granskning, vilket ökar risken för felaktiga utbetalningar. Vi noterar att det i övrigt saknas riktlinjer med direkt bäring på välfärdsbrott och andra oegentligheter inom äldre- och omsorgsnämnden samt Tyresö Bostäder. Det saknas också verktyg som möjliggör tillräcklig kontroll av debitering vid utförda hemtjänstinsatser, specifikt för den kommunala hemtjänsten och privata utförare som inte tidrapporterar för att mäta utförda hemtjänstinsatser. Det försvårar möjligheterna att upptäcka välfärdsbrottslighet.

Det är av stor vikt att medarbetare inom Tyresö Bostäder och nämnderna vid nyanställning och kontinuerligt får möjlighet att utveckla sin kompetens om välfärdsbrott och fusk för att kunna hålla jämna steg med samhällsutvecklingen. Inom nämnderna och Tyresö Bostäder finns en god kännedom om vem som ansvarar för att upprätta polisanmälan vid hot om våld, däremot saknas skriftliga rutiner för processen.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderar vi arbetsmarknads- och socialnämnden, äldre- och omsorgsnämnden samt Tyresö Bostäder att:

- Formulera prioriterade åtgärder för att tydliggöra nämndens/bolagets mål och inriktning kring arbetet för att motverka välfärdsbrottslighet.
- Analysera specifika risker för välfärdsbrott inom nämndernas verksamheter samt inkludera kända brottsupplägg och nationella erfarenheter och vid behov inkludera i riskhanteringsplan.
- Säkerställa att det finns dokumenterade rutiner, vägledning och checklistor samt att information om dessa sprids till berörda medarbetare.

- Säkerställa att utbildning om välfärdsbrottslighet inkluderas vid nyanställning samt obligatorisk kontinuerlig kompetensutveckling till berörda medarbetare.
- Upprätta och kommunicera skriftliga rutiner för polisanmälan vid hot om våld till samtliga medarbetare.
- Stärka den interna och externa samverkan genom att exempelvis öka kommunikationen kring välfärdsbrott mellan enheterna/bolaget samt med berörda myndigheter, förslagsvis Skatteverket och Polismyndigheten.
- Stärka uppföljningen och återrapporteringen av fusk och oegentligheter till nämnden/styrelsen i syfte att öka möjligheterna att tillsätta rätt resurser.

Vi rekommenderar arbetsmarknads- och socialnämnden specifikt att:

- Stärka kontrollerna i handlägnings- och utbetalningsprocessen för ekonomiskt bistånd genom att implementera ytterligare kontrollaktiviteter, exempelvis kollegial granskning av beslut samt dualitet i samband med utbetalning.

Vi rekommenderar äldre- och omsorgsnämnden specifikt att:

- Särskilt beakta riskerna kopplat till att det saknas system för insats- och tidsregistrering inom hemtjänsten, och utvärdera möjliga motåtgärder.

Svar från arbetsmarknads- och socialnämnden, äldre- och omsorgsnämnden samt Tyresö Bostäder önskas senast 2024-10-11.

För revisorerna i Tyresö kommun

Tommy Karlsson
Ordförande

Ingela Carlsson
Vice ordförande